

”Förintelsen hände och nu måste vi göra allt för att det inte ska få inträffa igen”

STJÄRNKOREOGRAF. 2020 års stipendium från Micael Bindefelds stiftelse till minne av Förintelsen tilldelas koreografen och regissören Alexander Ekman. Foto: OLLE SPORRONG

Koreografen Alexander Ekman får stipendium för verk om Förintelsen

Han får årets stipendium från Micael Bindefelds stiftelse till minne av Förintelsen.

Och Alexander Ekman, som i sitt sommarprat berättade om livet som öppet homosexuell, är tacksam för att han inte levde i Nazityskland.

– Det hade inte varit kul att vara en del av den tiden. Jag ser det som mitt och allas vårt jobb att lära av det som hände då och se till att det inte händer igen, säger den 36-åriga stjärnkoreografen.

Alexander Ekman tar emot i sin stora, ljusa studio ett par trappor upp på Södermalm i Stockholm. Han är i Sverige några dagar för att ta emot 500 000 kronor från Micael Bindefelds stiftelse.

– Det betyder jättemycket att få det här stipendiet. Jag ser det som en fantastisk chans att nå ut med ett viktigt budskap och att kunna använda min kraft i det här ämnet, förklarar Alexander Ekman.

Pengarna ska användas till konstprojektet ”Vanmakt” som i höst har premiär på Artipelag söder om Stockholm.

– Jag hoppas att det blir som en ny konstform med film och livehändelser, en happening till folket, säger Alexander Ekman.

Han berättar att verket ”Vanmakt” handlar om den kraft vi upplever när vi känner oss hjälplösa och inte riktigt märker vad det är som händer.

– Det kretsar kring hur vi ska

upptäcka vår vanmakt så att vi inte blir drivna till en plats som vi inte ska komma till. Men det är inte om den vanmakt som offren i Förintelsen upplevde, utan den vanmakt som drev människor att utföra detta tillsammans, förtydligar han.

Beyoncé kopierade idéer

Alexander Ekman är dansare i grunden, men började redan som 21-åring skapa egna verk och klassas nu som en av världens tio främsta koreografer. Artisten Beyoncé snodde i sin ”Formation”-turné till exempel rakt av moves från när Ekman lät Oslobaletten framföra ”Svan-sjön” i 8 000 liter vatten.

I sommarpratet 2015 medgav Alexander Ekman att det kan vara ganska ensamt att ha hela världen som arbetsplats, tillbringa kanske två månader på varje ställe och ständigt möta nya människor och scener.

Sedan dess har han skapat en egen kreativ flock, i vilken bland andra dramaturgen Carina Nil-dalen ingår.

Hon är också på plats i studion denna förmiddag när vinterljuset strilar in genom de många och stora fönstren i den vitmå-lade lokalen som domineras av ett stort arbetsbord.

– Vi ska i det här verket undersöka vad det är som lyfter en ur vanmakt och vad som skapar civilkurage, säger hon.

Det första mötet med Förintelsen var när han som liten pojke läste Anne Franks dagbok, vilket berörde honom starkt. Sedan dess har Alexander Ekman försökt förstå vad det var som hände och hur det var möjligt att döda och förtrycka så många miljoner människor.

Ifrågasatte homosexuella

I ”Sommar i P1” redogjorde Alexander Ekman för hur han som 15-åring på den orange pal-len i morföräldrarnas vardagsrum i Eskilstuna hörde morfadern ifrågasätta hur öppet homosexuelle Jerker Dalman kunde vinna orädet i ”Expedition Robinson”, ”han som ju hade ett handikapp”.

– Det var inte morfars fel att han hade den synen på gaymän-

niskor. Och det har hänt enormt mycket på den fronten, men vi kan inte slappna av och ta de rättigheter som vi har kämpat oss till för givna. Saker förflyttas i samhället när allt fler lyssnar på ledare med enkel retorik och enkla budskap, menar Alexander Ekman.

Han fortsätter:

– Det var förstås en process att gå igenom och att acceptera vem jag är. Verket ”Vanmakt” handlar också om att vi behöver hitta likheterna mellan oss människor i stället för att fokusera på skillnaderna. Det är ett arbete som behöver göras varje dag om vi ska sätta fram vår vänliga fot i stället för att sätta upp gränser.

”I så fall får det bli adoption”

Ändå är Alexander Ekman hoppfull:

– Jag vill tro på människans kapacitet att utvecklas och att visa vänlighet och respekt. Förintelsen hände och nu måste vi göra allt för att det inte ska få inträffa igen.

Du har i kortfilmer på några sekunder på Instagram visat hur ni i ”Fontänggruppen” fin-klädda går ner i vattnet vid Kungsträdgården i

Stockholm och tokbadar, du har dukat upp ett frukostbord med scones i en t-banevagn och åkt fram och tillbaka mellan Hässelby och Skapnäck och du betonar ständigt behovet av lek. Det låter rätt avlagt med lek när du nu ska göra ett verk om Förintelsen?

– Jag tror att vi i leken – när vi har kul tillsammans – hittar varandra. Leken kan få oss att må bättre och på något plan kanske förhindra att så hemska saker som Förintelsen händer. Därför tror jag att leken kommer att vara en viktig ingrediens också under processen med ”Vanmakt”.

I ditt sommarprogram sade du att du gärna vill bli pappa och att du är ”så inihelvetve avundsjuk på alla straighta vänner som ploppar ur sig barn”. Hur går det på den fronten?

– Nja, i så fall får det bli adoption, om jag alls ska ha barn. Just nu ser jag inte hur det skulle vara möjligt att hinna med att vara förälder, för det finns ingen tid till det när jag arbetar så mycket som jag gör. Om jag ska kunna vara så här kreativ måste jag också ha lite egentid om kvällarna.

Karin Sörbring
karin.sorbring
@expressen.se

Det här är Alexander Ekman

■ 36-årig stjärnkoreograf, uppvuxen i Stockholmsförorten Kista. Gick Operans balettskola, anställdes som 17-åring på Stockholmsoperan och dansade även i Cullbergbaletten.

■ Fick sitt genombrott som koreograf med ”The Swingle sisters” (2006) och har verkat på scener i Berlin, Paris, Sydney och New York. Har fått Birgit Cullbergpriset och Medeapriset (2015), Svenska Dagbladets operapris och Gannevikstipendiet på 500 000 kronor (2019).

MOTIVERING FÖR 2020 ÅRS STIPENDIAT

2020 års stipendium tilldelas koreografen och regissören Alexander Ekman för filminstallation om de stora och komplexa frågor som minnet av Förintelsen väcker. I detta konstprojekt utforskar Alexander vår vanmakt, vårt mod och vårt civilku-

rage och bjuder in såväl unga som vuxna till självreflektion om det egna ansvaret. På detta sätt hålls inte bara minnet av Förintelsen vid liv, utan projektet väcker också insikt om att det är möjligt för alla och envar att förhindra att någon liknande någonsin sker igen.

MICAEL BINDEFELD SÄGER:

Stiftelsen är hedrad över att en av världens främsta koreografer sökt stipendium för ett verk om viktiga frågor som till exempel antisemitism. Jag ser fram emot att se det färdiga verket till hösten och jag ser stor potential i att verket kommer locka stor publik i alla åldrar. Tack vare Artipelag kommer också verket att vara entréfritt för skolungdomar under dagtid.

”Vanmakt” har premiär på Artipelag den 23 oktober 2020.